

УДК 343.98

DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2021.3.20>

Ольга Вячеславівна Гайдар,

Харківський національний університет внутрішніх справ (ад'юнкт);

 <https://orcid.org/0000-0002-1818-0180>,

e-mail: haidar.olya@gmail.com

СУЧАСНИЙ СТАН НАУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРАДІЖОК

Розглянуто наукові дослідження щодо використання спеціальних знань під час розслідування крадіжок за класифікаційними ознаками. Досліджено особливості залучення спеціалістів та експертів під час досудового розслідування. Виділено низку актуальних експертиз, які призначають під час розслідування крадіжок. Визначено нормативно-правові акти України, що передбачають використання спеціальних знань під час розслідування таємного викрадення чужого майна.

Ключові слова: спеціальні знання, експерт, спеціаліст, крадіжка, використання спеціальних знань під час розслідування крадіжок.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Під час розслідування крадіжок виявлені сліди, предмети й обставини можуть вирішити низку питань, які мають значення для встановлення істини. Оскільки законодавець не створює граничні межі використання спеціальних знань під час розслідування крадіжок, таке питання варте уваги. Розслідуючи крадіжки, слідчий або дізнавач користуються знаннями, набутими під час навчання, вивчення наукових робіт і застосування практичних навичок. Слід зазначити, що кожна вчинена крадіжка відрізняється одна від одної. Так, наприклад, схожі за способом учинення крадіжки відрізняються предметом, суб'єктом правопорушення та навпаки. Тому для встановлення істини важливим є індивідуальний підхід до розслідування кожної крадіжки. Доцільно використовувати спеціальні знання з різних сфер. Проте щоб не втратити докази у справі, необхідно мати уявлення про послідовність проведення слідчих дій та про можливість застосування спеціальних знань для допустимості доказів.

Стан дослідження проблеми

Питання використання спеціальних знань під час розслідування крадіжок уже розглядали у своїх працях такі науковці, як В. С. Бондар, Ю. В. Висотенко, А. Ф. Волобуєв, О. А. Гуменський, Є. О. Даніч, В. Ю. Дрозд, Ю. Є. Коваль, І. О. Крепаков, В. С. Кузьмічов, П. М. Маланчук, І. В. Пиріг, В. В. Самсонова, М. А. Фецин, М. Г. Щербаковський

та інші. Серед закордонних науковців така тематика також активно вивчається. Проте з часом крадії починають застосовувати нові способи й методи вчинення правопорушення, а особи, які мають спеціальні знання, в свою чергу, вдосконалюють свої навички та розвивають здібності, тому варто зазначити, що використання спеціальних знань потребує уваги.

Мета і завдання дослідження

Метою статті є висвітлення основних аспектів використання спеціальних знань під час розслідування крадіжок, що були досліджені.

Для досягнення вказаної мети поставлено такі *завдання*: визначити нормативно-правові позиції використання спеціальних знань та здійснити аналіз наукових досліджень щодо використання спеціальних знань під час розслідування таємного викрадення чужого майна.

Наукова новизна дослідження

У цій статті розглянуто наукові дослідження використання спеціальних знань під час розслідування різних видів крадіжок.

Виклад основного матеріалу

Під час розслідування таємного викрадення чужого майна (оскільки головною ознакою крадіжок є таємний спосіб учинення) покладатися тільки на свідків та очевидців події недоцільно. Показання свідків та очевидців, навіть потерпілих, частіше за все не дадуть інформації про час і спосіб учинення правопорушення та особу правопорушника. Знань слідчого чи дізнавача теж недостатньо для проведення всебічного розслідування, адже вирішення деяких питань під час розслідування потребує залучення осіб, які мають спеціальні знання в необхідних галузях.

Як зазначають А. Ф. Волобуєв та І. О. Крепаков, успішне розслідування злочинів є неможливим без використання слідчим допомоги спеціалістів під час проведення окремих слідчо-розшукових дій, а також без судових експертиз. Спеціаліст, використовуючи свої професійні знання, допомагає слідчому виявити, закріпити й вилучити докази, дає пояснення зі спеціальних питань, що виникають під час проведення слідчих дій, і надає допомогу слідчому в підготовці експертиз [1, с. 21–22].

Тобто залучення спеціалістів під час проведення досудового розслідування, зокрема під час розслідування крадіжок, хоч і має допоміжний характер, проте відіграє важливу роль для збору інформації, що має значення по суті кримінального провадження.

Відповідно до ч. 2 ст. 71 Кримінального процесуального кодексу України спеціаліст може бути залучений для надання безпосередньої технічної допомоги (фотографування, складання схем, планів, креслень,

відбору зразків для проведення експертизи тощо), а також він може давати висновки з питань, що належать до сфери його знань¹. У свою чергу, експертом є особа, яка володіє науковими, технічними або іншими спеціальними знаннями, має право на проведення експертизи (ст. 69 Кримінального процесуального кодексу України)². Тож, слідчий або дізнавач за необхідності можуть залучати експертів чи спеціалістів на будь-якому етапі досудового розслідування.

У своїй роботі О. А. Гуменський зазначає, що діяльність експерта спрямовано на отримання нової інформації про фактичні обставини справи, а спеціаліста – на сприяння і надання консультативно-довідкової та технічної допомоги для встановлення обставин справи. Різними є способи застосування спеціальних знань експертом і спеціалістом. Експерт здійснює спеціальне дослідження, зміст якого перебуває поза межами процесуальної регламентації, а спеціаліст експертного дослідження не проводить, він зазвичай бере участь у здійсненні слідчим, прокурором або судом процесуальної дії. [2, с. 122]. Отже, від початкового етапу розслідування крадіжок до ухвалення рішення по сугі використовуються спеціальні знання.

Розслідуючи крадіжки, варто розглядати використання спеціальних знань окремо для кожного виду крадіжки.

Так, на думку співавторів монографії В. С. Кузьмічова та І. В. Пирого, під час розслідування крадіжок вантажів на залізничному транспорті слідчий і спеціалісти використовують трасологічні (зокрема дактилоскопічні) знання під час проведення таких слідчих дій: огляду місця події; огляду предметів, що могли бути знаряддями зламу, й обшуку. Експерт використовує знання в галузі трасології під час проведення таких експертиз: замикальних пристроїв, слідів знарядь зламу та інструментів, виробничих механізмів чи обладнання, контрольно-запобіжних пристроїв, запірно-пломбувальних пристроїв і пломб, слідів частин тіла та одягу людини, транспортних засобів. Трасологічні знання використовуються для виявлення, вилучення, фіксації та дослідження слідів, [3, с. 20–21]. Автори підкреслили необхідність застосування трасологічних знань не лише під час першочергових заходів, таких як огляд місця події, а й і під час огляду предметів та обшуку.

Крім того, для розслідування крадіжок особистого майна пасажирів, учинених на залізничному транспорті, доречною видається ідея

¹ Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 16.08.2021).

² Там само.

Ю. Є. Ковалю, який підтримує думку про необхідність дактилоскопіювання потерпілого і громадян, які перебували поряд із ним, застосовуючи при цьому технічну новинку «дактилоскопічний сканер», що надасть змогу провести експрес-дослідження одразу на місці скоєння правопорушення [4, с. 145]. У такий спосіб можна отримати сліди пальців рук правопорушника, відокремивши їх від інших слідів, що були залишені потерпілим чи іншими непричетними до скоєння правопорушення особами.

Аналізуючи розслідування крадіжок із транспортних засобів, варто звернути увагу на дослідження В. Ю. Дрозд, а саме на необхідність залучення спеціаліста під час проведення огляду місця події, оскільки така слідча (розшукова) дія є невідкладною і спрямовується на збір доказової інформації, що відобразилася на місці вчинення крадіжки з автотransпортних засобів [5, с. 175]. Під час розслідування крадіжок із транспортних засобів актуальним залишається призначення трасологічної експертизи, з допомогою якої можна вивчити матеріально фіксовані відображення зовнішньої будови одного об'єкта на іншому, та дактилоскопічної – для визначення ідентифікаційних чи діагностичних завдань. [5, с. 173]. Крім того, В. Ю. Дрозд наголошує на призначенні низки експертиз залежно від способу вчинення крадіжки з транспортного засобу, предмета крадіжки й того, чи встановлено особу правопорушника. Так, корисним є призначення експертизи нафтопродуктів та паливно-мастильних матеріалів у разі розслідування крадіжки паливно-мастильних матеріалів з АТЗ, призначення експертизи матеріалів, речовин і виробів, яка може встановити однорідність (чи неоднорідність) викрадених речовин, призначення комплексної експертизи за участю трасолога, хіміка, біолога чи інших фахівців, якщо ж на об'єктах виявлено сліди-відображення, сліди-відшарування чи сліди-нашарування речовини, для вирішення питання, чи відбулась контактна взаємодія між цими об'єктами, призначення експертиз волокон і волокнистих матеріалів, лакофарбових матеріалів і покриттів, ґрунтів тощо [5, с. 174–175].

Погоджуючись із викладеним, слід підкреслити, що під час розслідування крадіжок із транспортних засобів треба враховувати особливості, притаманні лише такому виду крадіжок, і по змозі провести додаткові дослідження.

Для розслідування крадіжок, поєднаних із проникненням у житло, слушно виявляється думка В. С. Бондара, який розділяє спеціальні криміналістичні знання на знання, що використовуються під час проведення слідчих дій і призначення судових експертиз. Зокрема, науковець виділяє завдання спеціаліста-криміналіста під час проведення огляду та обшуку в розслідуванні квартирних крадіжок. Також В. С. Бондар установив, що під час проведення досудового слідства в

розглянутих категоріях справ недостатньо використовуються можливості обшуку (7,8 %), а спеціалісти-криміналісти майже не долучаються до його проведення (2,9 %). При цьому виявлено суттєві недоліки в тактиці використання спеціальних криміналістичних знань [6, с. 14].

Погоджуючись із зазначеним, важливо підкреслити, що використовувати спеціальні знання варто не лише під час огляду місця події, а й під час інших слідчих дій, бо це може поліпшити ефективність проведення досудового розслідування крадіжок, поєднаних із проникненням у житло.

У свою чергу, І. В. Пиріг та В. В. Самсонова наголошують, що під час розслідування крадіжок, учинених на території садівницьких товариств і дачних кооперативів, важливою є взаємодія слідчого з інспекторами-криміналістами та працівниками експертно-криміналістичних підрозділів для дослідження матеріальних об'єктів безпосередньо на місці події та надання за результатами дослідження оперативної інформації, що може бути негайно використана для розшуку та затримання злочинців і пошуку викраденого майна. Такі дослідження здійснюються в польових умовах із застосуванням нескладного обладнання, однак мають іноді вирішальне значення в організації розшуку злочинця по гарячих слідах. Важливою умовою успішності розслідування крадіжок є активне застосування сучасної оперативної і криміналістичної техніки й ефективних наукових методів розслідування. Технічна озброєність слідчого, спеціаліста-криміналіста та інших учасників розслідування значно розширює можливості досудового слідства, забезпечує успішне виявлення, фіксацію, вилучення і збереження матеріальних та ідеальних слідів [7, с. 59–60]. Отже, саме згадана робота і кваліфіковане використання спеціальних знань можуть суттєво поліпшити виявлення та збір інформації, що встановлюється під час розслідування крадіжок, учинених на території садівницьких товариств і дачних кооперативів.

Аналізуючи порядок проведення розслідування кишенькових крадіжок, звернемо увагу на думку М. А. Фешина, який вказує на обов'язкове проведення огляду місця події та наголошує на необхідності проведення огляду місця події не лише в разі затримання злочинця в момент учинення кишенькової крадіжки, а й коли він устиг викинути викрадене або зник із місця вчинення злочину [8, с. 177]. Погоджуючись із цим науковцем, підкреслимо, що важливо провести огляд місця події, якщо кишеньковий крадій зміг утекти з місця правопорушення чи викинув викрадений предмет, бо проведення такої слідчої дії надасть можливість оглянути, виявити та вилучити сліди й вилучити викрадений предмет у межах чинного законодавства. Виявлені та вилучені сліди, предмети тощо можуть стати в подальшому доказами по суті. Проте слідчі та дізнавачі нерідко під час розслідування

кишенькових крадіжок стикаються з тим, що потерпілий не може вказати місце і час вчинення правопорушення, оскільки імовірно, що кишенькова крадіжка вчинялась у місцях великого скупчення людей, а потерпілий виявив її через великий проміжок часу, тому проведення огляду місця події в таких випадках може вже бути недоцільним.

Підсумовуючи сказане науковцями, необхідно акцентувати на тому, що огляд місця події відіграє значну роль у розслідуванні крадіжок.

Видається слушною думка Ю. В. Висотенко, яка наголошує, що серед заходів, спрямованих на поліпшення результатів, отриманих під час огляду місця крадіжки, є обов'язковим залучення до проведення огляду місця крадіжки спеціаліста-криміналіста для запобігання втраті слідової інформації внаслідок непрофесійних дій [9, с. 13].

Варто підкреслити, що спеціаліст за допомогою наявності спеціальних знань може зафіксувати сліди, які слідчий чи дізнавач неспроможні виявити неозброєним оком.

Крім того, доцільно зауважують П. М. Маланчук та А. П. Молчанова, розслідуючи крадіжки, вчинені з проникненням у приміщення, слід детально оглянути місця проникнення: вхідні двері, «чорний» вихід, вікна, балкони, димоходи, покрівлі, стелі, підлоги, засувні пристрої, їх розміщення і стан. Проводиться розшук слідів злочинців, слідів знарядь злочину. Уважно треба оглянути предмети з видимими слідами злочину. Щоб розшукати й виявити особу, яка вчинила злочин, слід приділити увагу пошуку слідів, які могли бути залишені [10, с. 72]. У таких випадках проведення огляду без залучення спеціаліста може призвести до втрати важливих слідів, які можуть прояснити обставини подій, що відбулись.

Відповідно до ст. 10 Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні інспектор-криміналіст (технік-криміналіст), який входить до складу слідчо-оперативної групи на місці події: 1) надає консультації слідчому (дізнавачу) з питань, що потребують відповідних спеціальних знань і навичок; 2) з використанням спеціальних знань та навичок, науково-технічних засобів і спеціального обладнання проводить вимірювання, фотографування, звуко- чи відеозапис, складає плани і схеми, виготовляє графічні зображення оглянутого місця чи окремих речей; 3) виявляє, фіксує, здійснює вилучення та пакування матеріальних об'єктів, які несуть на собі слідову інформацію вчиненого правопорушення; 4) проводить експрес-аналіз за зовнішніми характеристиками вилучених об'єктів (без надання письмового висновку), звертає увагу слідчого на фактичні дані, що мають значення для розслідування обставин кримінального правопорушення; 5) відповідає за якісну фіксацію всієї слідової інформації,

повноту відображених про це даних у протоколі огляду та схемі (плані) до нього¹. Отже, залучення інспектора-криміналіста під час огляду місця події забезпечує більш продуктивну роботу слідчо-оперативної групи, що може позитивно вплинути на подальший перебіг досудового розслідування.

У разі глибшого занурення в тему використання спеціальних знань під час огляду місця події доцільно погодитися з М. Г. Щербаківським, який виділяє дві типові експертно-слідчі ситуації, що потребують проведення експертних досліджень на місці події:

1) експертне дослідження окремих об'єктів речової обстановки місця події, які поділяються на два підвиди: а) об'єкти нетранспортабельні, які не можуть бути доставлені до експертної установи; б) місце події як система, що являє собою сукупність певних взаємопов'язаних елементів, кожен з яких не можна вичленити для окремого дослідження експертом;

2) експертне дослідження огляду місця події в цілому; оскільки зміни, пов'язані з вчиненням злочином, перебувають у взаємному причинно-наслідковому та часовому зв'язку між собою, з навколишнім середовищем і подією злочину, для встановлення обставин якого потрібно провести експертне дослідження всієї матеріальної обстановки, вирішується ситуаційне завдання [11, с. 193–194].

Отже, експертні дослідження об'єктів речової обстановки на місці правопорушення надають змогу оцінити сліди, які неможливо було б дослідити в інший спосіб, а експертне дослідження місця події в цілому створює можливість того, щоб слідчий не пропустив ключові деталі під час встановлення істини.

Важливим аспектом під час розслідування крадіжок є визначення завданої злочинним діянням матеріальної шкоди. Від оцінки завданої матеріальної шкоди залежить кваліфікація крадіжки за ст. 51 Кодексу України про адміністративні правопорушення² чи за відповідною частиною ст. 185 Кримінального кодексу України³.

¹ Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : затв. Наказом МВС України від 07.07.2017 № 575 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17> (дата звернення: 16.08.2021).

² Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 16.08.2021).

³ Кримінальний кодекс України : від 05.04.2001 № 2341-III // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 16.08.2021).

Розкриваючи необхідність проведення товарознавчих експертиз під час розслідування крадіжок, варто приділити увагу прикладу, наведеному співавторами монографії В. С. Кузьмічовим та І. В. Пирогом, що шляхом проведення товарознавчої експертизи, на яку були надані вилучені під час обшуку речі з квартири підозрюваного у скоєнні крадіжки з вантажа залізничного транспорту, було не лише оцінено матеріальну шкоду, завдану злочиним, а й встановлено належність їх до викраденої партії товару. Після пред'явлення підозрюваному висновку експертизи той зізнався у вчиненні крадіжки [3, с. 24]. Це свідчить, що висновок експерта-товарознавця за необхідності надає не лише матеріальну оцінку товару, а й може ототожнити досліджуванний об'єкт з іншим товаром.

Важливе значення для розслідування крадіжок має використання спеціальних знань під час проведення слідчого експерименту. У своїй роботі Є. О. Даніч розкриває використання спеціальних знань на трьох етапах проведення слідчого експерименту: під час підготовки до слідчого експерименту, на робочому етапі слідчого експерименту та під час фіксації та оцінювання результатів цього експерименту [12, с. 9]. Зокрема, Є. О. Даніч зазначає, що з метою належної підготовки до проведення слідчого експерименту за участі спеціаліста останній може долучитися до вивчення матеріалів кримінального провадження [12, с. 10]. У свою чергу, на робочому етапі слідчого експерименту в кримінальних провадженнях за фактом крадіжок завдяки спеціалісту можемо підтвердити механізм учинення певних дій, механізм утворення слідів, учинення дії за певний проміжок часу для перевірки спеціальних і професійних навичок особи [12, с. 10]. У роботі О. Є. Даніча емпіричними дослідженнями встановлено, що спеціаліст під час фіксації слідчого експерименту надає допомогу слідчому: у складенні протоколу та додатків до нього (79,9 % слідчих), фіксації відтворюваних дій, обстановки й обставин певної події, проведення дослідів чи випробувань (56,9 %), фіксації та вилученні слідової інформації (56,3 %), застосуванні відеозапису (54,9 %) чи фотозйомки (51,3 %) [12, с. 11].

Із вищезазначеного можна зробити висновок, що, використовуючи спеціальні знання під час проведення слідчого експерименту у кримінальних провадженнях за фактом крадіжки, можна провести цю слідчу дію якісніше та охопити вирішення ключових питань у кримінальному провадженні.

Окремо варто виділити крадіжки, вчинені неповнолітніми, оскільки законодавець передбачає залучення спеціалістів під час проведення слідчих дій і процесуальних рішень з ними. Так, відповідно до ч. 1 ст. 227 Кримінального процесуального кодексу України під час проведення слідчих (розшукових) дій за участю малолітньої або неповнолітньої особи забезпечується участь педагога, психолога, а за

необхідності лікаря¹. Такі вказівки з боку законодавця забезпечують отримання інформації від малолітньої або неповнолітньої особи більш об'єктивно та без порушення психічного стану останніх.

Висновки

Отже, наукові дослідження доводять, що використання спеціальних знань є важливим аспектом під час розслідування крадіжок. Особи, які мають спеціальні знання, залучаються як для проведення слідчих дій, так і для надання експертних висновків. Варто виділити такі напрями: обов'язкове залучення спеціаліста під час проведення огляду місця події в кримінальних провадженнях за фактом крадіжок, необхідність використання трасологічних знань під час розслідування таємного викрадення чужого майна, особливості залучення спеціалістів для проведення слідчого експерименту під час розслідування таємного викрадення чужого майна, обов'язкове залучення спеціалістів під час розслідування крадіжок у разі участі малолітньої чи неповнолітньої особи й важливість проведення товарознавчої експертизи. Проте, оскільки різноманітність і широта поняття крадіжок потребує використання спеціальних знань у різних нетипових сферах, цей перелік не є вичерпним. Питання наукових досліджень щодо використання спеціальних знань під час таємного викрадення чужого майна залишається актуальним і потребує подальшого дослідження.

Список бібліографічних посилань: **1.** Криміналістика : підручник : у 2 т. / А. Ф. Волобуєв, О. В. Одерій, Р. Л. Степанюк та ін. ; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Малярської ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. Т. 2. 312 с. **2.** Гуменський О. А. Використання спеціальних знань у кримінальному та адміністративному судочинстві. *Криміналістика і судова експертиза*. 2021. Вип. 66. С. 116–127. DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2021.66.13>. **3.** Кузьмічов В. С., Пиріг І. В. Використання спеціальних знань при розслідуванні розкрадань вантажів на залізничному транспорті : монографія. Дніпропетровськ : Ліра ЛТД, 2008. 168 с. **4.** Коваль Ю. Є. Методика розслідування крадіжок особистого майна пасажирів на залізничному транспорті України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Львів, 2016. 322 с. **5.** Дрозд В. Ю. Розслідування крадіжок з автотранспортних засобів : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2019. 237 с. **6.** Бондар В. С. Проблеми теорії і практики використання спеціальних знань в розслідуванні крадіжок з проникненням у житло : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2008. 23 с. **7.** Пиріг І. В., Самсонова В. В. Методика розслідування крадіжок, вчинених на території садівницьких товариств і дачних кооперативів : монографія. Дніпро : Дніпропетровськ. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 152 с. **8.** Фецін М. А. Особливості проведення огляду місця події при розслідуванні кишенькових крадіжок. *Науковий вісник Дніпропетровського*

¹ Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 16.08.2021).

державного університету внутрішніх справ. 2018. № 4. С. 168–172. **9.** Висоценко Ю. В. Розслідування крадіжок, учинених злочинними групами : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2021. 23 с. **10.** Маланчук П. М., Молчанова А. П. Особливості розслідування крадіжок. *Правові горизонти*. 2017. Вип. 6. С. 69–73. **11.** Щербаковський М. Г. Проведення та використання судових експертиз у кримінальному провадженні : монографія. Харків : У справі, 2015. 560 с. **12.** Даніч О. Є. Використання спеціальних знань під час проведення слідчого експерименту : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2018. 22 с. **13.** Black I. S., Fennelly L. J. *Investigations and the Art of the Interview*. Oxford : Elsevier, 2021. 229 p.

Надійшла до редколегії 19.08.2021

Haidar O. V. Current Situation of Illegal Usage of Special Expertise while Investigating Thefts

The author of the article has studied regulatory legal acts of Ukraine that regulate the usage of special expertise while investigating secret theft of another's property. The concepts of "an expert", "a specialist", "a forensic inspector" have been revealed. The role of a specialist and an expert during the pre-trial investigation has been reflected. The author has analyzed the necessity of involving persons with special expertise during the conduction of the crime scene search in criminal proceedings on the fact of thefts. The functions of the forensic inspector while conducting the crime scene search have been considered. The author has revealed the essence of expert research conducted during the the crime scene search to investigate the secret theft of another's property. Besides, the author has distinguished specific features of conducting the expert study of individual objects of the material situation at the crime scene and the expert study of the crime scene in the whole. The relevance of trasological research during the investigation of thefts on railway transport has been highlighted. Specific features of fingerprinting of victims during the investigation of thefts of personal property on railway transport have been provided. A number of examinations have been identified that can improve the investigation of thefts from vehicle. The author has analyzed the importance of interaction between the investigator and persons with special expertise during the investigation of thefts committed on the territory of horticultural associations and country house cooperatives. The need to conduct the crime scene search after the report of pickpocketing or attempted pickpocket has been revealed. The relevance of using special expertise while investigating pickpocketing has been highlighted. The research on the involvement of specialists while conducting examinations, searches in criminal proceedings on the fact of burglaries has been analyzed. The emphasis has been placed on the objects that should be initially examined during the investigation of the secret theft of someone else's property, combined with the penetration into the premises. The importance of involving experts and specialists while preparing and conducting an investigative experiment has been studied. The necessity of appointing a commodity examination during the pre-trial investigation by the fact of the secret theft of someone else's property has been revealed. The author has highlighted the role of a psychologist, teacher, physician as persons with special expertise.

Key words: special expertise, an expert, a specialist, theft, usage of special expertise while investigating thefts.

